

@^\$%*# **Cyber** 🤪 **PeSten** #*%\$^@

Who cares?

Lespakket 1e en 2e leerjaar
Voortgezet Onderwijs

@^\$%*#)(!@^\$%#*( )?><":}^!@#\$%^&*()#*%\$^@

Het lespakket 'Cyberpesten, who cares?' is gericht op het voorkómen van pesten via internet en is ontwikkeld in het kader van schoolSlag.

Dit lespakket is een uitgave van:

GGD Zuid Limburg
Halt Zuid Limburg
Politie Limburg Zuid
SG Groenewald

Dit lespakket is samengesteld door:

Judith Aerds
Dave Coolen
José Franken
Mick Heijkens
Jos Jetten
Dewi Kusters
Petra Lamberts
Evelien Luiten
Heide Menten
Desirée Salassa
Anne Vranken

Vormgeving:

Evelien Luiten

Halt.

provincie limburg

Deze uitgave kwam mede tot stand dankzij steun van de Provincie Limburg.

@^\$%*# InLEiding #*%\$^@

Het internet biedt geweldige mogelijkheden zowel voor kinderen als volwassenen. Jonge mensen zijn vaak enthousiaste gebruikers, met name als het gaat om interactieve diensten als email en chatten. Ook spelletjes en muzieksites zijn erg populair. Echter, zoals geldt voor de meeste spannende activiteiten: aan het gebruik van het internet zijn bepaalde risico's verbonden. Een van die risico's is pesten.

Pesten is van alle tijden. De uitingsvormen van pesten veranderen de laatste jaren snel. Dit hangt samen met de opkomst van moderne communicatiemiddelen. Meer dan 90% van de kinderen en jongeren is tegenwoordig online. Vrijwel alle kinderen en jongeren gebruiken internet om te communiceren. Hoewel internet een medium is met vele mogelijkheden, zijn er ook vele gevaren. Internet is immers een afspiegeling van het gewone leven. Pesten via internet is doorgaans nog harder dan pesten in het gewone leven, omdat daders eenvoudiger anoniem kunnen blijven en er geen rechtstreeks contact is tussen slachtoffer en dader.

Leerkrachten geven aan dat cyberpesten een dagelijks voorkomend probleem is, waar ze weinig grip op hebben. Leerlingen zeggen dat ze zich vaak niet realiseren waar ze mee bezig zijn. Veel volwassenen hebben nauwelijks zicht op activiteiten van jongeren op internet.

Het is tijd om gezamenlijk de strijd aan te gaan tegen cyberpesten!

@^\$%*# Pesten & Cyberpesten #*%\$^@

Wat is pesten?

Pesten is lange tijd met woorden of met je lijf geweld gebruiken tegen één persoon. Die ene persoon durft zich niet te verdedigen of kan zich niet verdedigen. Pesten gebeurt soms alleen, maar meestal met een groepje kinderen. Voorbeelden van pesten zijn: slaan, schoppen, duwen, spugen, nare dingen zeggen of doen alsof iemand niet bestaat.

Pesten is niet eerlijk en zelfs gemeen. Pesten is ook heel iets anders dan plagen. Iemand die geplaagd wordt, durft terug te plagen. Bij plagen ben je gelijk aan elkaar. Iemand die gepest wordt, durft niet iets terug te doen.

Pesten op internet: Cyberpesten

Veel kinderen en jongeren vinden internetten net zo gewoon als televisie kijken. Bijna alle kinderen in Nederland zijn dan ook regelmatig te vinden op het internet. Om iets op te zoeken, om spelletjes te spelen of om met iemand te e-mailen of te chatten. Ze vinden dit meestal heel leuk om te doen. Maar internetten is niet alleen leuk. Het komt regelmatig voor dat kinderen vervelende berichtjes ontvangen of zelfs gepest en bedreigd worden. Dit noemen we cyberpesten.

Cyberpesten is eigenlijk niet anders dan 'ouderwets' pesten, alleen via een ander kanaal, namelijk het internet.

"Ik durf meer met MSN, je bent niet bij hem en hij kan je niet in elkaar slaan."

"Het feit dat niemand je iets kan doen en ouders of leraren vaak geen weet hebben van de pesterijen, zorgt ervoor dat kinderen ongestoord hun gang kunnen blijven gaan."

Vormen van cyberpesten.....

⑥ Iemand opzettelijk een virus versturen

Denk je dat het een leuke foto is of een grappig berichtje dat je binnenkrijgt, blijkt het een virus zijn waardoor de computer vastloopt. Leuk geintje? Niet echt als de PC naar de winkel moet om te worden gerepareerd en jij van je ouders een maand niet mag gamen en niet op MSN mag. En jij kon er niks aan doen.

⑥ Iemand uitschelden of belachelijk maken per e-mail of per MSN

Je ligt al niet lekker in de groep op school en dan krijg je een mailtje: dat iedereen je haat, dat iedereen je lelijk vindt. Zou dat waar zijn, vindt iedereen je stom? Als één iemand dat mailt, is het niet meteen waar. Maar balen is het wel. En wat dacht je van dit: een 'lelijk' meisje

@^\$%*#)(!@^\$%#*( )?><" :}^!@#\$%^&*()#*%\$^@

---

mailen dat ze zo verschrikkelijk mooi is en haar dan uitlachen in de klas als de mail ter sprake komt.

"Het ergste is dat ik zelfs thuis niet veilig ben. Zelfs daar pakken ze me nog!"

⊗ **Gehackt worden**

Sommige kinderen kunnen slordig zijn met hun wachtwoord. Ze laten het wachtwoord ergens slingeren of vertellen het aan anderen. Of ze bedenken zo'n simpel wachtwoord dat een ander het makkelijk kan raden. Een voorbeeld: iemand hackt je MSN, scheldt tegen iedereen in je lijst en iedereen denkt dat jij het gedaan hebt terwijl je het niet hebt gedaan. Of iemand hackt je homepage en zet er vreemde plaatjes op!!

"Ik ging een tijdje wel eens hacken. Dat is lachen, dan stuurde ik een password naar iemand toe met de vraag of dat klopte, en dan gingen ze me hun password geven."

⊗ **Foto's van iemand anders op internet zetten**

Je trekt een gekke bek als je aan het cammen bent. Iemand slaat het plaatje op op zijn computer en stuurt het naar iedereen in de klas of hangt het op een prikbord op school. Je staat voor schut. Geen leuk grapje!

⊗ **Iemand een dreigmailtje sturen**

Je kunt op internet heel makkelijk onbekend blijven. Je kunt een e-mailadres aanmaken en een nepnaam en verkeerde gegevens opgeven. Er zijn mensen die dat doen en een dreigmailtje sturen. Dat ze je opwachten op school, bijvoorbeeld. Niemand weet wie dat mailtje heeft gestuurd. Maar als de politie en school erachter komen, dan krijgt de dader een flinke straf.

"Ik stuur wel eens iets aan kinderen die ik niet aardig vind. Die stuur ik vieze teksten, erger dan rotzak, bijvoorbeeld I'm gonna kill you tonight".

⊗ **Roddelen**

Kwaad spreken over anderen, bijvoorbeeld via MSN, is dat pesten of geen pesten?

"Op school is er vaak wel iemand die zegt kappen of zo, op internet is dat niet."

Om uit te zoeken hoe het zit met cyberpesten hebben ongeveer 400 brugklassers meegedaan aan een onderzoek. Hieronder lees je de uitkomsten!

Hoeveel kinderen hebben internet of een mobiele telefoon?

Bijna alle brugklassers (98%) maken gebruik van internet. 92% van de brugklassers heeft een mobiele telefoon en ongeveer driekwart van alle brugklassers stuurt wel eens sms'jes.

Hoeveel kinderen pesten via internet?

Ongeveer 12% van de brugklassers heeft in een half jaar tijd wel eens iemand gepest via internet. 1,3% van de brugklassers pest minstens één keer per maand iemand anders via internet. Pesten via sms komt minder vaak voor. Ongeveer 2% van de brugklassers heeft wel eens iemand anders gepest via sms.

Hoeveel kinderen worden gepest via internet?

16% van de brugklassers is in een half jaar tijd één of twee gepest via internet. 3% van de brugklassers is één keer per maand of vaker het slachtoffer van pesten via internet. Pesten via sms komt veel minder vaak voor. Ongeveer 2% van de brugklassers is wel eens gepest via sms.

Hoe wordt er gepest?

Schelden komt het meest voor bij cyberpesten. Ook roddelen gebeurt vaak.

Wie is de dader?

De meeste brugklassers (66%) weten niet door wie ze worden gepest. De dader is hier dus anoniem. 7% van de brugklassers wordt gepest door iemand van de eigen school of uit de eigen klas.

Stop cyberpesten!

Het gebeurt heel vaak dat niemand iets doet om het cyberpesten te stoppen. Als iemand ingrijpt dan zijn het meestal andere kinderen. Ouders en leerkrachten doen minder vaak iets om het cyberpesten te stoppen.

@^\$%*# De CyBer-Quiz #*\$%^@

Omcirkel de goede antwoorden.

- 1. Wat betekent de afkorting MSN?**
  - a. mail service Nederland
  - b. microsoft netwerk
  - c. Messenger softicated network
- 2. Welke betekenis van cyberpesten vind je als je dit woord opzoekt in het woordenboek?**
  - a. pesten via internet
  - b. pesten via digitale communicatiemiddelen
  - c. het woord cyberpesten staat niet in het woordenboek
- 3. Welke kinderen hebben de meeste kans om gepest te worden?**
  - a. kinderen met een bril, sproetjes, rossig haar enz
  - b. kinderen die weerloos zijn en niet voor zichzelf kunnen opkomen
  - c. kinderen die een andere huidskleur hebben
- 4. Wat is geen voorbeeld van hacken?**
  - a. een profielsite maken van iemand anders
  - b. een e-mail sturen vanuit het e-mailadres van iemand anders
  - c. op een computer van school je schoolcijfer veranderen
- 5. Wat is netiquette?**
  - a. regels om je netjes te gedragen op internet
  - b. mooie etiketten die je kunt downloaden van internet
  - c. een zoekmachine op internet
- 6. Hoeveel kinderen geven hun telefoonnummer aan iemand anders tijdens het chatten?**
  - a. ongeveer 4%
  - b. ongeveer 18%
  - c. ongeveer 24%
- 7. Welke uitspraak is onjuist?**
  - a. als je iemand blokkeert op MSN, is het pesten opgelost
  - b. kinderen durven meer op internet omdat het anoniemer is
  - c. profielsites kunnen je zelfvertrouwen vergroten

Zoek de antwoorden

Ga nu op zoek naar de goede antwoorden. Je kunt zoeken via bijvoorbeeld google om de antwoorden te vinden. Je kunt ook eens kijken op de volgende sites: www.kennisnet.nl, www.kidsplanet.nl, www.pestenislaf.nl, <http://www.kinderconsument.nl>, <http://pesten.startkabel.nl/>, www.surfsafe.nl.

@^\$%*# Chatbox, Who cares S #*%\$^@

Chatbox, who cares?

Je gaat nu kijken naar de film 'Chatbox, who cares?'. Bekijk de film en beantwoord de vragen.

1. Wat vindt Aukje van cyberpesten?

---

2. Wat weet de moeder van Aukje over cyberpesten?

---

3. Wat vinden Mitchell en Alexe van cyberpesten?

---

4. Wat weten de ouders van Alexe over cyberpesten?

Discussie

Niet iedereen denkt hetzelfde over wat wel en wat niet kan op internet. Je gaat nu een discussiespel doen in de klas. Je krijgt steeds een stelling voorgelegd. Je docent geeft je een standpunt dat je moet verdedigen. Lukt het je om je klasgenoten te overtuigen van je gelijk?

@^\$%*# Keuze-Opdrachten #*%\$^@

Voor de volgende opdracht wordt de klas verdeeld in 5 groepjes. Samen met dit groepje ga je werken aan één van de keuze-opdrachten. Iedere keuze-opdracht mag maar door één groepje worden gekozen.

Je werkt samen met je groepje aan de opdracht. Het resultaat van de opdracht presenteer je aan je klasgenoten. Je docent vertelt je wanneer de opdracht klaar moet zijn en wanneer jouw groepje de uitkomsten moet presenteren.

Er zijn 5 opdrachten:

- ☺ Parents Are Watching
- ☺ What about school?
- ☺ Cyberpesten, strafbaar?!
- ☺ Cyberpesten, forget it!
- ☺ Cyberpesten in de media

@^\$%*# 1. Parents Are Watching #*%\$^@

Veel kinderen en jongeren zeggen dat hun ouders niet weten wat ze doen als ze online zijn. In deze opdracht ga je uitzoeken wat ouders van internet, MSN en cyberpesten weten.

Uitleg van de opdracht

Interview 5 ouders over internet, MSN en cyberpesten. Van alle interviews schrijf je de antwoorden op. Dit lever je in bij je docent. Van alle interviews samen maak je een samenvatting en een conclusie. Dit presenteer je tijdens de les aan je klasgenoten.

De vragen

Het interview moet bestaan uit minimaal 10 vragen (meer mag ook). Zeven vragen staan hieronder. Verzin samen met je groepje nog minimaal drie andere vragen.

1. Weet u wat cyberpesten is?
  - a. Zo ja, leg het uit.
  - b. Zo nee, wat denkt u dat het is?

---

2. Wat vindt u van cyberpesten en waarom?

---

3. Denkt u dat u het in de gaten zou hebben als uw zoon/dochter gepest wordt via internet?

---

4. Is uw zoon/dochter al eens met cyberpesten geconfronteerd?

---

5. Heeft u met uw zoon/dochter afspraken gemaakt / gepraat over hoe hij/zij pesten kan voorkomen op internet?

---

6. Leg uit hoe MSN werkt.

_____
_____
_____

7. Welke voordelen en welke nadelen heeft MSN volgens u?

_____
_____
_____

8.

_____
_____
_____
_____
_____

9.

_____
_____
_____
_____
_____

10.

_____
_____
_____
_____
_____

@^\$%*# 2.What About School? #*%\$^@

Op school zijn er veel mensen die te maken hebben met cyberpesten. In deze opdracht ga je uitzoeken wat deze mensen van internet, MSN en cyberpesten vinden.

Uitleg van de opdracht

Interview 5 mensen van jouw school over cyberpesten. Van alle interviews schrijf je de antwoorden op. Dit lever je in bij je docent. Van alle interviews samen maak je een samenvatting en een conclusie. Dit presenteer je tijdens de les aan je klasgenoten.

Wie kun je interviewen?

Maak een keuze uit de onderstaande personen:

- * Afdelingsleider
- * Conciërge
- * Counsellor
- * Directie
- * Docent ICT / informatica
- * Docent LEVO
- * Kantinebeheerder
- * Mentor
- * Zorgcoördinator

De vragen

Het interview moet bestaan uit minimaal 10 vragen (meer mag ook). Zeven vragen staan hieronder. Verzin samen met je groepje nog minimaal drie andere vragen.

1. Weet u wat cyberpesten is?
  - a. Zo ja, leg het uit.
  - b. Zo nee, wat denkt u dat het is?

---

2. Wat vindt u van cyberpesten en waarom?

---

3. Hoe vaak wordt u op school met cyberpesten geconfronteerd?

---

4. Vindt u het een taak van de school om iets aan cyberpesten te doen en waarom?

_____
_____
_____

5. Wat doet de school om cyberpesten tegen te gaan?

_____
_____
_____

6. Leg uit hoe MSN werkt.

_____
_____
_____

7. Welke voordelen en welke nadelen heeft MSN volgens u?

_____
_____
_____

8.

_____
_____
_____
_____
_____

9.

_____
_____
_____
_____
_____

10.

_____
_____
_____
_____
_____

@^\$%*# 3. Cyber Pesten Strafbaar? #*%\$^@

Is pesten via internet eigenlijk strafbaar? Een aantal artikelen uit de wet heeft betrekking op cyberpesten. Daarin staat welke feiten strafbaar zijn. Zoek uit of er in de voorbeelden sprake is van strafbare feiten.

Uitleg van de opdracht

De opdracht bestaat uit 2 onderdelen:

1. Houd een enquête; vraag aan alle kinderen van je klas of ze denken dat in de vier voorbeelden sprake is van een strafbaar feit.
2. Zoek uit of er sprake is van een strafbaar feit en welk strafbaar feit dit is. Hiervoor kun je gebruik maken van de informatie in bijlage 1.

Van welke strafbare feiten kan er sprake zijn?

Voorbeeld 1: Jan en Piet

Jan en Piet zitten samen in de brugklas. Op school krijgen ze ruzie. 's Avonds spreken Jan en Piet elkaar op MSN. Jan zegt tegen Piet dat ze de ruzie morgen na school gaan uitvechten. Jan zegt ook nog tegen Piet dat als hij morgen niet op school is, hij echt een probleem krijgt.

Voorbeeld 2: Fatima

Fatima draagt sinds kort een hoofddoek. Sinds vorige week worden er racistische moppen per e-mail verstuurd naar alle klasgenoten van Fatima. Deze e-mails zijn ondertekend met naam van Fatima.

Fatima weet niet wie de persoon is die de e-mails verstuurt. Ook weet ze niet van welk e-mailadres de berichten afkomstig zijn. Fatima vindt het heel vervelend, ze weet niet wat ze moet doen.

Van welke strafbare feiten kan er sprake zijn?

Van welke strafbare feiten kan er sprake zijn?

Voorbeeld 3: Marieke

Marieke wordt op internet lastig gevallen. Ze krijgt constant e-mails van jongens die verkering met haar vragen, omdat ze vrijgezel zou zijn. Marieke vindt het heel vervelend. Zeker omdat zij het kortgeleden uitgemaakt heeft met haar vriendje. Ze heeft nu het vermoeden dat hij er iets mee te maken heeft.

Voorbeeld 4: Peter

Peter heeft via MSN contact gelegd met de negenjarige Ilse. Peter heeft zich voorgedaan als een zeventienjarig redactielid van een tijdschrift dat door jonge meisjes wordt gelezen. Tijdens het chatten heeft Peter met behulp van een webcam zijn onblote geslachtsdeel aan Ilse getoond. Verder heeft Peter geprobeerd Ilse zover te krijgen bij zichzelf ook seksuele handelingen te plegen.

Van welke strafbare feiten kan er sprake zijn?

@^\$%*# 4. Cyber Pesten, Forget it! #*%\$^@

Het liefst zouden we willen dat pesten helemaal niet bestaat en dat er van cyberpesten geen sprake is. Dat is echter niet reëel. Iedereen die op internet actief is, loopt een kans om het slachtoffer te worden van cyberpesten. Toch kunnen we iets doen. Op internet kun je heel veel tips vinden! Tips die je kunt gebruiken wanneer je vervelende berichtjes krijgt, tips die je kunt gebruiken om je computer en je zelf te beschermen tegen cyberpesten en nog veel meer.

Uitleg van de opdracht

Zoek op internet naar tips! Selecteer de tips die jij het beste vindt.

- ☺ In de klas kun je afspraken maken om te zorgen dat cyberpesten binnen jullie klas niet voorkomt. Geef 5 anti-cyberpestregels waaraan alle kinderen van jouw klas zich moeten houden!
- ☺ Geef 10 tips om te voorkomen dat je wordt gecyberpest.
- ☺ Geef 5 goede tips aan ouders. Wat kunnen zij doen om cyberpesten te voorkomen?

De 5 anti-cyberpest regels van onze klas

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____
4. _____
_____
5. _____
_____

Wat kun je doen tegen cyberpesten: de top 10

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

De 5 gouden tips voor ouders

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

@^\$%*# 5. Cyber Pesten, in de Media #*%\$^@

In de media is er veel aandacht voor cyberpesten, cyberstalking, cybersex enzovoort. Bijna dagelijks kun je in de krant, op TV en op internet berichten lezen.

3/16.05 Tiener beslecht ruzie tijdens chatten met houten knuppel

BRUNSSUM
DOOR FRANS DREISSEN

Een veertienjarig meisje uit Brunssum heeft een ruzie die begon tijdens een chatsessie op internet, beslecht met een honkbalknuppel.

Ze zocht haar chatpartner, een eveneens veertienjarig plaatsgenootje, op en sloeg haar tijdens een confrontatie op straat hard op het hoofd met het slagwapen. Het meisje deelde ook nog wat klappen en schoppen uit aan het slachtoffer. Het is niet voor het eerst dat een twist op een van de chatsites wordt beslecht met geweld.

Enige tijd geleden dreigde een leerling van het Eijkhagencollege in Landgraaf al eens een medescholier met een getrokken mes na een felle woordenstrijd en bedreigingen over en weer via het internet. Ook hier moest de politie ingrijpen. Grof, beledigend en bedreigend taalgebruik is niet nieuw op internet. Het is voor veel mensen makkelijk om zich te verschuilen achter de computer en relatief anoniem te blijven. Soms loopt het echter uit de hand, zoals afgelopen maandag dus in de Brunssumse wijk De Egge. De twee ex-vriendinnen, die ver weg zelfs familie van elkaar zijn, waren

via een MSN-site van internet aan het chatten over de redenen waarom ze niet meer bij elkaar over de vloer kwamen. Dat leidde tot bedreigingen over en weer en uiteindelijk tot de confrontatie op straat.

De jonge Brunssumse wordt morgen voorgeleid aan de officier van justitie. Het slachtoffer hield aan de confrontatie een dikke bult op het hoofd, diverse kneuzingen en blauwe plekken over. Door de klap op het hoofd moest ze een paar keer braken en 's nachts uit voorzorg regelmatig worden gewekt. Haar ouders hebben aangifte gedaan.

Uitleg van de opdracht

Zoek krantenartikelen, foto's, nieuwsberichten enzovoort die over cyberpesten gaan. Verzamel minimaal 5 verschillende berichten en maak er een collage van.

@^\$%*# **Help**, ik word ge(yber)Pest! #*%\$^@

Ook jou kan het gebeuren dat je wordt gepest via internet, MSN of mobiele telefoon. Als je wordt gepest, is het belangrijk om hulp te zoeken.

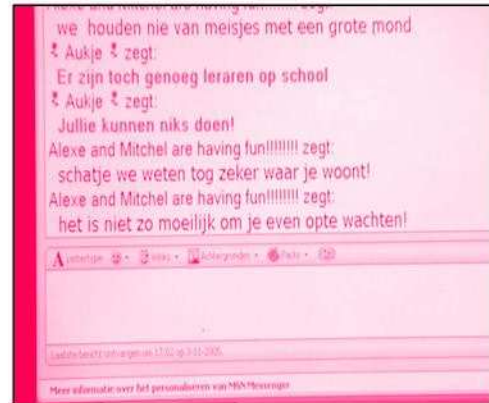
Vraag hulp aan bekenden

Je ouders, vrienden, of leerkrachten op school kunnen je helpen als je wordt gepest.

Bel de kindertelefoon

Bel de Kindertelefoon om erover te praten. Elke dag, van 14.00 tot 20.00 uur (gratis): **0800-0432**

Je kunt ook chatten op www.kindertelefoon.nl (iedere zondag open van 16.00 uur tot 18.00 uur, iedere woensdag van 16.00 uur tot 20.00 uur).

Aangifte?!

Als er sprake is van een (vermoedelijk) strafbaar feit kun je melding maken bij de wijkagent of het aanspreekpunt van de politie op je eigen school. Wanneer het heel ernstig is, zou je er (in overleg met politie) ook voor kunnen kiezen aangifte te doen.

Altijd melden

Ook als je (nog) geen aangifte wilt doen is het belangrijk om cyberpesten te melden bij de politie.

Bij een melding wordt door de politie in eerste instantie geen actie ondernomen. Er wordt dus geen proces-verbaal opgemaakt en men gaat niet actief op zoek naar de dader. Belangrijk is dat de politie op de hoogte is. Een melding kan bij eventuele vervolgmeldingen of andere aangiftes op een later tijdstip wel gebruikt worden. Tijdens de melding wordt er door de politie uitleg gegeven wat de gevolgen zijn van het doen van aangifte.

Anoniem melden

Op www.pestenslaf.nl kun je cyberpesten anoniem melden. Het voordeel van anoniem melden is dat je je naam niet bekend hoeft te maken. Maar het heeft ook nadelen, want dan kunnen mensen ook minder voor je doen.

@^\$%*# De BronVermeldinG #*%\$^@

De inhoud van dit lesprogramma is mede gebaseerd en geïnspireerd op:

- ☺ Delver, B. (2003). Pandora's Mailbox, veilig internet voor ouders
- ☺ Delver, B. (2004). Slim en Safe Internetten, veilig internet voor en door kinderen
- ☺ Halt Nederland (2005). Je kan het zelf bedenken – een lesmethodiek over jeugdcriminaliteit
- ☺ Politievakblad Recherche Blauw- Jaargang 2 4 maart 2006
Artikel: Jurisprudentie
- ☺ Pardoen, J. en Pijpers, R. (2005). Mijn Kind online. Hoe begeleid je je kind op internet?
- ☺ Qrius (2005) Online pesten: geintje of kwetsend?
- ☺ Visser, A. en Kallenbach, I, Gedragen gedrag mini. Transferpunt Jongeren School en Veiligheid/APS
- ☺ www.kennisnet.nl
- ☺ www.kidsplanet.nl
- ☺ www.kinderconsument.nl
- ☺ www.overheid.nl
- ☺ www.pesttenet.nl
- ☺ www.pestenslaf.nl
- ☺ www.pestweb.nl
- ☺ www.planet.nl
- ☺ www.schoolenveiligheid.nl
- ☺ www.surfsafe.nl

Bijlage 1: Verboden!!

De wet bestaat uit een groot aantal artikelen. Ieder wetsartikel is het zelfde opgebouwd. Er wordt uitleg gegeven over het feit, het feit wordt benoemd en er wordt uitgelegd welke straf erop staat. Handelingen die volgens de wet verboden zijn, worden ook wel onrechtmatig gedrag genoemd.

Een aantal artikelen uit de wet heeft betrekking op cyberpesten. Hieronder en op de volgende bladzijdes worden belangrijke wetsartikelen uitgelegd die iets te maken hebben met pesten via internet.

Discriminatie

Er bestaan veel verschillende vormen van discriminatie, zoals:

Openbaar beledigen (artikel 137c)

1. Hij die zich in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, opzettelijk beledigend uitlaat over een groep mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

Aanzetten tot haat (artikel 137d)

1. Hij die in het openbaar, mondeling of bij geschrift of afbeelding, aanzet tot haat tegen of discriminatie van mensen of gewelddadig optreden tegen persoon of goed van mensen wegens hun ras, hun godsdienst of levensovertuiging, hun geslacht, hun hetero- of homoseksuele gerichtheid of hun lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
2. Indien het feit wordt gepleegd door een persoon die daarvan een beroep of gewoonte maakt of door twee of meer verenigde personen wordt gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie opgelegd.

Geweld

Openlijke geweldpleging (artikel 141)

1. Zij die openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, worden gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren en zes maanden of geldboete van de vierde categorie.
2. De schuldige wordt gestraft:
  - 1°. met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie, indien hij opzettelijk goederen vernielt of indien het door hem gepleegde geweld enig lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
  - 2°. met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft;
  - 3°. met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien dat geweld de dood ten gevolge heeft.

Belediging

Smaad en smaadschrift (artikel 261)

1. Hij die opzettelijk iemands eer of goede naam aanrandt, door telastlegging van een bepaald feit, met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, wordt, als schuldig aan smaad, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie.
2. Indien dit geschiedt door middel van geschriften of afbeeldingen, verspreid, openlijk tentoongesteld of aangeslagen, of door geschriften waarvan de inhoud openlijk ten gehore wordt gebracht, wordt de dader, als schuldig aan smaadschrift, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
3. Noch smaad, noch smaadschrift bestaat voor zover de dader heeft gehandeld tot noodzakelijke verdediging, of te goeder trouw heeft kunnen aannemen dat het te last gelegde waar was en dat het algemeen belang de telastlegging eiste.

Laster (artikel 262)

1. Hij die het misdrijf van smaad of smaadschrift pleegt, wetende dat het te laste gelegde feit in strijd met de waarheid is, als schuldig aan laster, gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Eenvoudige belediging (artikel 266)

1. Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt, hetzij in het openbaar mondeling of bij geschrift of afbeelding, hetzij iemand, in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding, aangedaan, wordt, als eenvoudige belediging, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
2. Niet als eenvoudige belediging strafbaar zijn gedragingen die ertoe strekken een oordeel te geven over de behartiging van openbare belangen, en die er niet op zijn gericht ook in ander opzicht of zwaarder te grieven dan uit die strekking voortvloeit.

Bedreiging

Bedreiging met een misdrijf (artikel 285)

1. Bedreiging met openlijk in vereniging geweld plegen tegen personen of goederen, met geweld tegen een internationaal beschermd persoon of diens beschermde goederen, met enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar wordt gebracht, met verkrachting, met feitelijke aanranding van de eerbaarheid, met enig misdrijf tegen het leven gericht, met gijzeling, met zware mishandeling of met brandstichting, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Indien deze bedreiging schriftelijk en onder een bepaalde voorwaarde geschiedt, wordt ze gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
3. Bedreiging met een terroristisch misdrijf wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Schennis van de eerbaarheid

Artikel 239 van het Wetboek van Strafrecht

Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie wordt gestraft schennis van de eerbaarheid:

- 1°. op of aan een plaats, voor het openbaar verkeer bestemd;
- 2°. op een andere dan onder 1° bedoelde openbare plaats, toegankelijk voor personen beneden de leeftijd van zestien jaar;
- 3°. op een niet openbare plaats, indien een ander daarbij zijns ondanks tegenwoordig is.

Stalking

Stalking (in het Nederlands 'belaging' genoemd) is een misdrijf. Belaging is het opzettelijk en ongewenst inbreuk maken op de privacy van een ander, met het doel die ander te dwingen iets te doen.

Art.285b van het Wetboek van Strafrecht

Hij die wederrechtelijk stelselmatig en opzettelijk inbreuk maakt op een anders persoonlijke levenssfeer, met het oogmerk die ander te dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden dan wel vrees aan te jagen, maakt zich schuldig aan belaging.

Mishandeling

Artikel 300 van het Wetboek van Strafrecht

1. Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.
4. Met mishandeling wordt gelijkgesteld opzettelijke benadeling van de gezondheid.
5. Poging tot dit misdrijf is niet strafbaar.

Artikel 301 van het Wetboek van Strafrecht

1. Mishandeling gepleegd met voorbedachten rade wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.
2. Indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.
3. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste negen jaren of een geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 302 van het Wetboek van Strafrecht

1. Hij die aan een ander opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toebrengt, wordt, als schuldig aan zware mishandeling, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.
2. Indien het feit de dood ten gevolge heeft, wordt de schuldige gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste tien jaren of geldboete van de vijfde categorie.

